

Jak się uczyć

Koncentracja - techniki i sposoby

Koncentracja jest określana mianem podstawy wszelkich funkcji umysłowych, do których bez wątplenia zalicza się pamięć. Znasz pewnie z własnego doświadczenia fakt, że przedmiotów, które cię wciągają uczysz się szybciej i z większą przyjemnością - to właśnie dzięki tej ciekawości, która wzmaga zdolność koncentracji.

Jeżeli chcesz się uczyć szybko i efektywnie to pierwsze co musisz przed nauką zrobić to silnie się skoncentrować. Jeżeli tego nie zrobisz to tylko stracisz czas na bezsensowne przewracanie kartek zeszytu czy książki, żeby w końcu dojść do zaskakującego wniosku - czego to ja się właściwie uczę? :-)).

Przez cały czas powinieneś kontrolować i kierować uwagę tylko i wyłącznie na naukę, gdyż koncentracja to właśnie zdolność do skupienia umysłu na jednej czynności.

A oto rady, które pomogą wzmocnić koncentrację:

- postaraj się wyeliminować wszystkie rozpraszające cię czynniki, tzn. bodźce oddziałujące na wzrok, słuch, powonienie itp.; zasada jest prosta: albo się uczysz i wszystkie inne zadania odkładasz na później, albo się relaksujesz i wtedy nawet na ułamek sekundy nie myślisz o nauce (nie można robić tych czynności naraz bo wtedy ani się nic nie nauczysz, ani porządnie nie wypoczniesz); do rozpraszających czynników można m.in. zaliczyć:
  - wszelkiego rodzaju głośne dźwięki dochodzące z zewnątrz lub występujące w pomieszczeniu, w którym się uczysz - poradzisz sobie z nimi zamykając okno, idąc do czytelnicy, wkładając do uszu stopery lub... przyzwyczajając się;
  - jeżeli rozprasza cię widok za oknem to usiądź tak abyś patrzył np. na ścianę; poza tym usuń przed wzrokiem (z biurka) wszystkie rozpraszające twoją uwagę przedmioty, np. pilota do TV, komórkę etc.;
  - postaraj się też porządnie najeść, żeby apetyczne zapachy nie przyciągały cię co chwilę do kuchni na małe co nie co;
  - przystępuj do nauki z silną motywacją (nigdy nie ucz się w przekonaniu, że to co robisz nie ma sensu - pamiętaj, że uczysz się dla siebie, w określonym celu, który sam sobie powinieneś wyznaczyć - np. dobre oceny w szkole, własna satysfakcja etc.
  - w trakcie nauki rób wcześniej zaplanowane przerwy; im dłużej się uczysz tym zdolność twojej koncentracji spada - mózg ludzki jest zdolny do wzmożonej koncentracji tylko przez około 40 minut, dlatego przerwy planuj w takich właśnie odstępach; powinny trwać od 5 do 10 minut - nie dłużej, bo rozleniwisz pamięć i stracisz wątek;
  - bądź zainteresowany tym czego się uczysz - ciekawość przedmiotu zwiększa koncentrację; przedmioty szkolne dotyczą tak rozległych materiałów, że naprawdę trudno jest nie znaleźć w nich czegoś interesującego akurat ciebie -

ucząc się nie musisz od razu przystępować do informacji, które chcesz zapamiętać - najpierw wzbudź swoją sympatię do przedmiotu (np. w języku polskim może to być autor książki, która ci się spodobała; w historii okres historyczny, w biologii genetyka etc.), a dalsza nauka będzie potem łatwiejsza i przyjemniejsza; jest jeszcze coś takiego co nazwałem sztucznym zainteresowaniem - wynika ono nie z ciekawości przedmiotu, ale z interesującego źródła prezentowanych danych (dlatego też dużą efektywnością cieszy się uczenie przy wykorzystaniu multimedialnych programów komputerowych, bogato ilustrowanych książek etc.); wyróżnić chciałem jeszcze tzw. zainteresowanie klasy C wynikające z korzyści czysto materialnych płynących z nauki - obszerna wiedza to dobra, interesująca praca, a co się z tym wiąże - także dobra płaca;

- o wykonuj ćwiczenia fizyczne: spacer, bieg czy jazda na rowerze przed nauką dotleni cały twój organizm co poprawi koncentrację i efektywność nauki; jeżeli jest brzydka pogoda lub nie masz czasu na aktywność na świeżym powietrzu - wykonuj ćwiczenia gimnastyczne w domu (najlepiej także w trakcie przerw między dalszą nauką);
- o ucz się o właściwej dla ciebie porze dnia; niektórzy ludzie lepiej koncentrują się rano (tzw. skowronki), a inni późnym wieczorem (tzw. sowy); pamiętaj jednak, żeby unikać uczenia się bezpośrednio po godzinie 13, ponieważ wtedy wzrasta ilość glikogenu we krwi co prowadzi do ogólnego znużenia i braku koncentracji;
- o **unikaj stresu** - zdenerwowanie i silny stres to poważni wrogowie pamięci z numerem porządkowym 1 - obniżają zdolność zapamiętywania, koncentrację, zacierają ślady pamięciowe (dlatego np. denerwują się przy odpowiedzi ustnej zapominamy wiele istotnych informacji, które przypominają się dopiero gdy stres minie - tzn. po dostaniu odpowiedniej dla naszych wywodów oceny :-); szczegółowe informacje jak sobie radzić ze stresem znajdziesz na stronie STRES.

Koncentrację, podobnie jak pamięć, można - a wręcz należy - ćwiczyć i rozwijać. Przed przystąpieniem do ćwiczeń powinieneś jednak zapewnić sobie odpowiednie warunki do ich wykonywania, tzn. ciszę i spokój oraz usunięcie z zasięgu wzroku wszystkiego, co mogłoby spowodować mimowolne rozpraszające myśli czy skojarzenia. Oto przykłady ćwiczeń:

- jednym z podstawowych ćwiczeń wykonywanych każdego dnia może być próba kontroli czytanego tekstu; czytając jakąś książkę postaraj się uważnie analizować treść i po przeczytaniu akapitu czy całego rozdziału zastanowić się o czym on tak właściwie był - często bywa tak, że czasami po przeczytaniu pierwszego zdania jesteśmy myślami zupełnie gdzie indziej; czas wykonywania tego ćwiczenia powinien wynosić od 5 - 10 minut;
- dobrym ćwiczeniem poprawiającym pamięć i koncentrację jest zapewne znana przez ciebie gra memory - możesz ją ściągnąć z pod adresu: <http://polskie.programy.nom.pl> (wpisz w wyszukiwarce memory) lub zagrać w nią wykorzystując talię z 52 kartami:

- rozłóż karty na stole figurami do dołu; odwróć jedną kartę, zapamiętaj jaka była na niej figura (np. dama kier) i odłóż z powrotem; odwróć następną i jeżeli jest to ta sama figura tego samego koloru (np. dama karo) przypomnij sobie gdzie znajdowała się wcześniejsza wybrana przez siebie karta i obie karty odłóż na bok - pozostało ci już tylko 50; jeżeli nie zgadłeś odłóż obie karty z powrotem na ich miejsca; postępuj tak aż uda ci się odkryć wszystkie pary;
- z czasem dobieranie kart tego samego koloru może ci się już znudzić lub będzie po prostu za łatwe; wymyśl sobie wtedy inne kombinację, np. czerwonej figurze odpowiada ta sama figura ale przeciwnego koloru itp.
- w grę można grać samemu jak i również z przyjaciółmi;
- koncentrację można ćwiczyć prawie w każdej chwili - to co robisz staraj się robić z pełnym poświęceniem; jeżeli się uczysz - nie myśl o ciekawym filmie, który będzie niedługo w TV; oglądając film - zapomnij o szkole, czy nauce; prowadząc z kimś rozmowę - słuchaj w skupieniu o czym mówi twój rozmówca etc.;

Jak należy się uczyć?

Podziel proces uczenia się na następujące etapy:

1. Przygotowanie do nauki
2. Czytanie podręcznika
3. Sporządzanie notatek
4. Zapamiętywanie

Przygotowanie do nauki

Wybierz spokojne miejsce do pracy. Posprzątaj zbędne przedmioty. Skup uwagę na celu nauki.

Czytanie podręcznika

Na początku przejrzyj szybko tekst. Zorientuj się, czego dotyczy. Zapamiętaj kilka ważniejszych informacji. Potem czytaj uważnie, wracając do trudniejszych fragmentów.

Sporządzanie notatek

Szukaj ważnych myśli zawartych w tekście. Staraj się powiązać ze sobą zawarte w tekście informacje. Wyciągaj wnioski.

Zapamiętywanie

Przypomnij sobie, co już wiesz na opracowywany przez Ciebie temat. Przekonaj siebie, że to, czego się uczysz, jest ciekawe i potrzebne. Powtarzaj własnymi słowami, nie używaj sformułowań z podręcznika.